

Sygn. akt II UK 222/08

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 6 maja 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Herbert Szurgacz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o wydanie zaświadczenia w przedmiocie składek na ubezpieczenie społeczne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 maja 2009 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 lutego 2008 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Decyzją z dnia 14 maja 2005 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wydania zaświadczenia dla M. P. o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne argumentując, że odmowa wydania takiego

zaświadczenia została spowodowana złożeniem nieprawidłowo sporządzonych przez wnioskodawcę dokumentów rozliczeniowych.

W odwołaniu od tej decyzji, wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych M. P. podnosił, że decyzją z dnia 30 kwietnia 2004 r. Zakład umorzył należności podlegające restrukturyzacji w ogólnej kwocie 7.018,76 zł, wobec uznania że spełnił on warunki określone w art. 10 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji i zapłacił opłatę restrukturyzacyjną w kwocie 526,13 zł. Na dzień wydania decyzji (tj. decyzji z dnia 30 kwietnia 2004 r.) Zakład nie stwierdził zaległości w opłacaniu przez wnioskodawcę składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zdaniem odwołującego, zaskarżona decyzja narusza zasadę zaufania obywateli do organów Państwa o jakiej mowa w art. 8 k.p.a., gdyż pozostaje w sprzeczności z wcześniej wydaną decyzją.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wnosząc o oddalenie odwołania, wywodził między innymi, że wydając decyzję dla celów restrukturyzacyjnych oparł się na dokumentacji rozliczeniowej złożonej przez odwołującego się i dopiero po wydaniu decyzji o zakończeniu restrukturyzacji okazało się, że w dokumentach rozliczeniowych ZUS DRA oraz raportach miesięcznych ZUS RSA prowadzący działalność gospodarczą wykazał nieprawdziwe dane dotyczące opłacania składek za okres od sierpnia 2002 r. do marca 2003 r., a od kwietnia 2003 r. do marca 2004 r. opłacał jedynie składkę na ubezpieczenie zdrowotne, wskazując w raportach od grudnia 2003 r. jako przyczynę zwolnienia z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne kod, który wskazywał, że ma ustalone prawo do renty.

W związku z tym wezwano wnioskodawcę do złożenia korekty dokumentów i przedstawienia stosownych wyjaśnień, ale wobec odmowy Zakład wznowił postępowanie w sprawie restrukturyzacji.

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy oddalił wniesione odwołanie jako bezzasadne ustalając, że w chwili wydania zaskarżonej decyzji Zakład dysponował raportami miesięcznymi, które zawierały nieprawidłowe dane, a wzywany do wyjaśnienia tych nieprawidłowości M. P. odmówił uzupełnienia tych raportów.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w okresie od 25 sierpnia 2002 r. do 31 lipca 2003 r. wnioskodawca nie miał prawa do zasiłku chorobowego, ani świadczenia rehabilitacyjnego, wobec czego był zobowiązany do opłacania składek ubezpieczeniowych za ten okres, a wobec istnienia na dzień 14 maja 2004 r. zaległości składowych, Zakład miał podstawy do odmowy wydania zaświadczenia o nie zaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne.

Apelację od tego wyroku wniósł M. P., domagając się jego zmiany, poprzez wydanie zaświadczenia o żądanej treści. Zarzucał Sądowi pierwszej instancji naruszenie art. 110 k.p.a. w związku z art. 244 § 1 k.p.c. poprzez odmowę wydania zaświadczenia, w sytuacji gdy z ostatecznej decyzji tego samego organu z dnia 30 kwietnia 2004 r. wynika, że odwołujący się na dzień wydawania tej decyzji nie miał zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne.

Rozpoznając wniesioną apelację Sąd Apelacyjny powziął wątpliwości, czy sprawa wszczęta na skutek odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiocie odmowy wydania zaświadczenia o niezaleganiu z opłacaniem składek jest sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych w rozumieniu art. 476 § 2 pkt 1 k.p.c. i w związku z tym zwrócił się z pytaniem prawnym do Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 5 grudnia 2007 r., II UZP 4/07 stwierdził, że sprawa wszczęta na skutek odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiocie odmowy wydania zaświadczenia o nie zaleganiu z opłacaniem składek, jest sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Sądu Najwyższego, decyzja organu emerytalno-rentowego o odmowie wydania zaświadczenia lub odmowie wydania zaświadczenia o treści żądanej przez wnioskodawcę, jako wydana na podstawie art. 83 lit. b ust. 1 ustawy systemowej w związku z art. 219 k.p.a., nie jest decyzją uznaniową i nie należy do grupy decyzji wymienionych enumeratywnie w art. 83 ust. 4 tej ustawy. W konsekwencji, z mocy art. 177 Konstytucji RP oraz na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, od tego rodzaju decyzji Zakładu służy odwołanie do sądu właściwego do rozpoznania odwołania od decyzji organu emerytalno-rentowego. Odmowa wydania zaświadczenia o niezaleganiu ze składkami na ubezpieczenia społeczne w formie decyzji prowadzi w konsekwencji do innej

kontroli, niż kontrola w postępowaniu administracyjnym.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 12 lutego 2008 r. oddalił apelację.

Wyrok ten został zaskarżony przez wnioskodawcę skargą kasacyjną w części oddalającej apelację. Skarżący wniósł o uchylenie tego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 110 k.p.a. w związku z art. 244 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie był związany wydaną przez siebie ostateczną decyzją z dnia 30 kwietnia 2004 roku, a tym samym za uzasadnioną została uznana odmowa wydania w dniu 14 maja 2004 roku przez ZUS zaświadczenia o niezaleganiu przez wnioskodawcę ze składkami na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na etapie postępowania kasacyjnego skarżący kwestionuje dopuszczalność odstąpienia przez organ rentowy od wcześniejszej swojej decyzji, w której nie stwierdził zaległości w opłaceniu składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i wydanie następnie decyzji (14 maja 2004 r.) odmawiającej wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłaceniu składek.

Skarga kasacyjna została oparta na zarzucie naruszenia przepisów postępowania, mianowicie art. 110 k.p.a. w związku z art. 244 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw (art. 398-13 k.p.c.). Postępowanie z odwołania od decyzji organu rentowego toczy się według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Tym samym nie mogą stanowić podstawy skargi kasacyjnej zarzuty naruszenia przepisów k.p.a. W wyroku z 6 grudnia 2005 r. r. (III UK 123/05, Lex nr 328007) Sąd Najwyższy wyraził to w tezie, że przepisy k.p.a. nie mogą być rozeznane jako podstawy kasacji w sprawach cywilnych z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Nie stanowi również usprawiedliwionej podstawy skargi kasacyjnej zarzut naruszenia art. 244 § 1 k.p.c., który nie występuje w skardze kasacyjnej samodzielnie, ale w związku z przepisem art. 110 k.p.a. Skoro zarzut naruszenia art. 110 k.p.a. nie może stanowić usprawiedliwionej podstawy skargi kasacyjnej, nie może uzyskać takiego charakteru zarzut naruszenia art. 244 § 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. należało orzec jak w sentencji wyroku.